

SOSTEn suositukset sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän jatkokehittämiseksi

Sote-rahoitus ja resurssit

Johdanto

- Sosiaali- ja terveysalan järjestöt haluavat olla mukana kehittämässä sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmää ihmislähtöisemmäksi yhdessä muiden toimijoiden kanssa.
- Sote-järjestöt tarkastelevat palvelujärjestelmää hoitoa, apua ja tukea tarvitsevien ihmisten näkökulmasta. Järjestelmä koostuu julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoista, jotka yhdessä toimivat ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.
- Sote-palvelujärjestelmän tarkoituksena on taata ihmisille oikeus hyvään ja ihmisarvoiseen elämään molemmilla kansalliskielillä.
- Palveluiden rinnalle tarvitaan uusia vipuvarsia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.
- Riittävät, oikea-aikaiset ja yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut vahvistavat ihmisten toimintakykyä ja hyvinvoinnin mahdollisuuksia. Tämä luo yhteiskunnallista vakautta esimerkiksi vahvistamalla tasa-arvoa, vähentämällä eriarvoisuutta ja ehkäisemällä ylisukupolvista huono-osaisuutta.
- Mahdollisuuksien ja riskien tasaaminen tukevat yhteiskuntarauhaa sekä vakautta synnyttämällä kansalaisten keskinäistä luottamusta ja luottamusta yhteiskunnan instituutioihin. Hyvinvoiva väestö on myös menestyvän talouden edellytys.

Tarve

Päämäärä

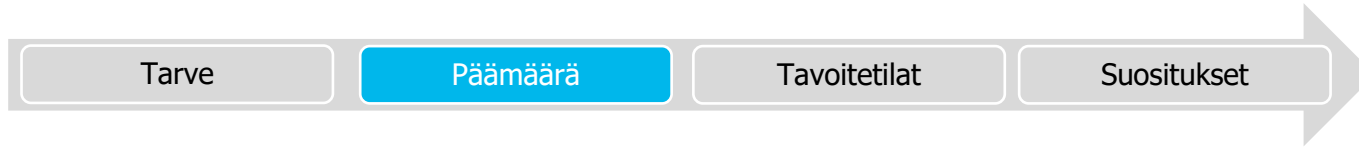
Tavoitetilat

Suosituks

Tarve

Sosiaali- ja terveystalveluiden monikanavaisessa rahoitusjärjestelmässä on ongelmia eikä hyvinvointialueiden rahoitus riitä kaikilla alueilla järjestämisvastuun toteuttamiseen. Tämä näkyy palvelunkäyttäjille palveluiden saatavuuden heikentymisenä. Terveystenhuollon rahoitusta on suunnattu yhä enemmän Kela-korvausten kautta yksityiseen terveydenhuoltoon vaikuttamattomalla tavalla.

Sote-palvelujärjestelmän rahoitus on riittävää ja sitä käytetään vaikuttavasti, tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti.

Tavoitetilan teemat

1.

Sote-
palvelujärjestelmä hyvinvointi-
investointina

2.

Riittävä sote-rahoitus

3.

Rahoituksen kohdentuminen
alueille

4.

Hyvinvointialueiden tehokkuus
ja asiakaslähtöisyys

1. Sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä nähdään investointina ihmisten hyvinvointiin.

- Hyvinvointitalousajattelu on otettava osaksi päätöksentekoa. Hyvinvointitalous tavoittelee kestävyys kaikkien osa-alueiden huomioimista – sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen. (kansallinen, hva)
- Sosiaali- ja terveysalan järjestöt tuovat ihmisarvon ja etiikan merkitystä esille talouskeskustelussa.
- Taloussuunnittelussa näkökulmaa on siirrettävä yhdestä talousarviokaudesta pidemmälle. (kansallinen, hva, kunta, järjestöt)
- On huomioitava yhteiskunnalliset ja yksilölliset kustannukset, joita hoitamatta jättäminen, hoidon ja avun saamisen viivästyminen ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laiminlyönti aiheuttavat. (kansallinen, hva, kunta)

2. Riittävä julkinen sote-rahoitus takaa sen, että kansalaisten lakisääteiset oikeudet sosiaali- ja terveyspalveluihin toteutuvat yhdenvertaisesti.

- Palvelujärjestelmää ja sen rahoitusta on kehitettävä kokonaisuutena ja pitkäjänteisesti yli hallituskausien. (kansallinen)
- Toimintaa ja rahoitusta on tarkasteltava rinta rinnan: sote-palveluiden järjestäminen ja rahoitus eivät voi olla toisistaan erillään. (kansallinen)
- Terveystuhoon eri kanavien kautta osoitettu julkinen rahoitus on hahmotettava kokonaisuutena ja kohdennettava oikeudenmukaisesti ja vaikuttavasti. Monikanavarahoitusta on purettava. (kansallinen)
- Asiakas- ja potilasturvallisuuteen on panostettava esimerkiksi laaturekistereitä kehittämällä. Vahinkoja ehkäisemällä voidaan pienentää merkittävästi yhteiskunnalle aiheutuvia kuluja. (kansallinen, hva)
- Häiriökysynnän ongelma on ratkaistava datalähtöisen systemaattisen ongelmanratkaisun avulla. (hva)

2. Riittävä julkinen sote-rahoitus takaa sen, että kansalaisten lakisääteiset oikeudet sosiaali- ja terveyspalveluihin toteutuvat yhdenvertaisesti.

- On tuotettava tietoa palveluiden yksikkökustannuksista ja vaikuttavuudesta ja hyödynnetävä sitä palveluiden suunnittelussa. (kansallinen, hva)
- Työn tuottavuutta sote-sektorilla on kasvatettava kiinnittämällä huomiota työn organisointiin ja työhyvinvointiin sekä digitaalisuutta, teknologiaa ja tekoälyä hyödyntämällä. (kansallinen, hva)
- Saadut säästöt on kohdennettava peruspalveluihin sekä ehkäisevään ja edistävään työhön. (hva)

Tarve

Päämäärä

Tavoitetilat

Suositukset

3. Rahoitus kohdentuu alueille oikeudenmukaisella ja ehkäisevään työhön kannustavalla tavalla

Kansallisella tasolla:

- hyvinvointialueiden rahoitusmallin tarvetekijöitä on kehitettävä ja mallin tietopohjaa on laajennettava, jotta alueiden asukkaiden palvelutarpeet saadaan entistä paremmin huomioon.
- rahoitusmallia on kehitettävä kannustamaan entistä enemmän ennakointia ja ehkäisevään työhön muun muassa arvioimalla HYTE-kertoimen vaikutusta ja jatkokehittämällä sitä.

4. Hyvinvointialueilla toimitaan tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti sote-järjestöjä hyödyntäen

Hyvinvointialueilla on:

- kehitettävä toimivia, asiakaslähtöisiä hoito- ja palvelupolkuja.
- sosiaali- ja terveysjärjestöjen asiantuntemusta on hyödynnettävä palveluiden kehittämisessä ja järjestöjen toiminnot on otettava osaksi palvelupolkuja.
- on kehitettävä sisäistä ohjausta, kannustavuutta ja tiedonkulkua poistamalla turhaa hierarkiaa ja siiloutumista.
- tunnistettava ja tunnustettava sote-järjestöjen rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, kokonaisturvallisuudessa ja osallisuuden edistämisessä.